

CK.0000064646

HỆ DÂN GIAN VIỆT NAM
ĐÀM VĂN HIỂN

AI KINH TÀY - NÙNG

GUYỄN
C LIEU

97

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA THÔNG TIN

AI KINH TÂY - NÙNG

HỘI VĂN NGHỆ DÂN GIÀN VIỆT NAM

ĐÀM VĂN HIỂN

**AI KINH
TÀY - NÙNG**

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA THÔNG TIN

**DỰ ÁN CÔNG BỐ, PHỔ BIẾN
TÀI SẢN VĂN HÓA, VĂN NGHỆ DÂN GIAN
VIỆT NAM**

(E1, Ngõ 29, Tạ Quang Bửu - Bách Khoa - Hà Nội
Điện thoại: (04) 3627 6439; Fax: (04) 3627 6440
Email: duandangian@gmail.com)

BAN CHỈ ĐẠO

1. GS. TSKH. TÔ NGỌC THANH	<i>Trưởng ban</i>
2. ThS. HUỲNH VĨNH ÁI	<i>Phó Trưởng ban</i>
3. GS.TS. NGUYỄN XUÂN KÍNH	<i>Phó Trưởng ban</i>
4. TS. TRẦN HỮU SƠN	<i>Ủy viên</i>
5. Ông NGUYỄN KIÊM	<i>Ủy viên</i>
6. Nhà văn ĐỖ KIM CUÔNG	<i>Ủy viên</i>
7. ThS. VŨ CÔNG HỘI	<i>Ủy viên</i>
8. Nhà giáo NGUYỄN NGỌC QUANG	<i>Ủy viên</i>
9. ThS. ĐOÀN THANH NÔ	<i>Ủy viên</i>
10. Ông TRƯƠNG THANH HÙNG	<i>Ủy viên</i>

GIÁM ĐỐC VĂN PHÒNG DỰ ÁN

ThS. ĐOÀN THANH NÔ

Chịu trách nhiệm nội dung
GS.TSKH Tô Ngọc Thanh

Thẩm định
HỘI ĐỒNG THẨM ĐỊNH BẢN THẢO

LỜI GIỚI THIỆU

Hội Văn nghệ dân gian Việt Nam (VNDGVN) là một tổ chức chính trị xã hội nghề nghiệp, nằm trong khối Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam.

Quyết định số 82/NV, ngày 01/03/1967 của Bộ Nội vụ thay mặt Chính phủ đã cho phép Hội Văn nghệ dân gian thành lập và hoạt động trên phạm vi toàn quốc và có mối liên hệ nghề nghiệp với các tổ chức khác ở trong nước và nước ngoài.

Tôn chỉ mục đích của Hội là “Sưu tầm, nghiên cứu, phổ biến và truyền dạy vốn văn hóa - văn nghệ dân gian các tộc người Việt Nam”. Trên cơ sở thành quả của các công việc trên, Hội là một trong những đội quân chủ lực góp phần bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa - văn nghệ mang đậm bản sắc dân tộc đã được ông cha ta sáng tạo và giữ gìn trong suốt mấy nghìn năm của lịch sử dân tộc.

Những giá trị sáng tạo đó thể hiện mối quan hệ của các tộc người Việt Nam với thiên nhiên thông qua các tri thức sản xuất nông nghiệp; với xã hội thông qua phong tục tập quán, hội xuân; với nhân sinh quan thông qua các nghi lễ vòng đời người; với vũ trụ và thế giới tự nhiên đã được siêu nhiên hóa thông qua các loại hình tín ngưỡng tôn giáo; với lý tưởng thẩm mỹ thông qua các sáng tạo văn học nghệ

thuật. Ở mỗi tộc người Việt Nam, những lĩnh vực và hình thái văn hóa – văn nghệ này lại được thể hiện trong một sắc thái riêng. Chính kho tàng văn hóa đa dạng đó là nội dung, là đối tượng hoạt động của hội viên Hội VNDGVN.

Sau gần 50 năm hoạt động, được sự lãnh đạo của Đảng và sự chăm sóc của Nhà nước, Hội VNDGVN đã lớn mạnh với trên 1.200 hội viên. Số công trình do hội viên của Hội đã hoàn thành lên đến 5000 công trình, hiện đang được lưu giữ và bảo vệ tại Văn phòng Hội.

Được sự quan tâm của Ban Bí thư và Thủ tướng Chính phủ, Dự án “Công bố và phổ biến tài sản văn hóa-văn nghệ dân gian các dân tộc Việt Nam” đã được phê duyệt. Trong giai đoạn I (2008-2012), Dự án đã xuất bản 1.000 công trình, tác phẩm văn hóa - văn nghệ dân gian các dân tộc; Giai đoạn II (2013-2017) Dự án sẽ tiếp tục công bố thêm 1.500 công trình nữa.

Hy vọng, các xuất bản phẩm của Dự án sẽ cung cấp cho bạn đọc trong và ngoài nước một bộ sách mang tính chất bách khoa thư về các sắc màu văn hóa của các tộc người Việt Nam, phục vụ thiết thực vào việc tra cứu, mở rộng hiểu biết của bạn đọc về truyền thống văn hóa giàu có và độc đáo đó; góp phần xây dựng nền “văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc”.

Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, Dự án mong nhận được ý kiến chỉ bảo kịp thời của bạn đọc gần xa.

Xin chân thành cảm ơn!

Trưởng Ban Chỉ đạo thực hiện Dự án
GS.TSKH. TÔ NGỌC THANH

LỜI NÓI ĐẦU

Tập *Ai kinh* này gồm có các phần:

- Mục Liên kinh
- Thập biệt khoa
- Ly đường khoa
- Yếu vong thập biệt khoa
- Thập nguyệt hoài thai
- Hoàn công dưỡng dục
- Nhiên đấng.

Là những kinh lục thầy Tào sử dụng, tùy từng đối tượng nam, nữ, chết thọ hay chết yếu, khi phụng hành siêu độ trong đám tang. *Ai kinh* là những kinh được các thầy Tào Tày - Nùng hoá.

1. Vị trí thầy Tào trong đời sống người Tày - Nùng

Từ xưa, trong đời sống người Tày - Nùng, họ luôn cần đến thầy Tào.

- Khi người phụ nữ có thai ba đến bảy tháng, thầy Tào được mời tới cúng gia tiên, giải hạn, cầu mong cho người mang thai khi sinh nở được dễ dàng.

- Trẻ đầy tháng tuổi, mời thầy Tào tới lễ tạ Hoa hoàng thánh mẫu. Đặt tên cho bé, thường các thầy hay lấy họ các thiên tướng nhà trời đặt cho, với ý: ma quỷ sẽ sợ và kính nể, trẻ hay ăn chóng lớn.

- Trẻ lên ba lên bảy tuổi, thường mời thầy đến làm lễ chui lều, qua than để tránh các bệnh sỏi, đậu...

- Hàng năm, đầu xuân lễ kỳ yên, giải hạn.

- Đoán số, hạn mệnh so tuổi đôi trai gái có thể lập gia đình hay không.

- Nếu muôn con thầy làm lễ giải cô thần, độc tú.

- Thầy xem đất tính tuổi có thể dựng nhà và làm lễ vào nhà mới.

- Cầu phúc, mừng thọ, bỏ lằm các định kỳ 49, 61, 73, 85 tuổi.

- Tống tiền lễ tang khi mất.

V.v...

Nghĩa là từ lúc sinh nở đến lúc vong họ luôn cần đến thầy Tào giúp sức.

Để gây tín nhiệm bản thân thầy Tào phải sống theo phong cách người quân tử, không xem, không nói, không lã những điều trái lễ. Phải kiêng một số thức ăn được coi là ứ tạp. Họ phải có vợ quán xuyến việc nhà, để có nhiều thời gian dành cho việc đạo.